

Wspomnienie na temat powstania Katedry Filozofii Ekologicznej

Gdy po skończeniu studiów wróciłem do swojej rodzinnej miejscowości, nie miałem jeszcze stuprocentowo skonkretyzowanych planów na przyszłość. Siłą rozpędu dużo czytałem i także w te pierwsze wakacje absolwenta uczelni nadal oddawałem się lekturze. Przed wyjazdem z Łodzi nabyłem m.in. książkę „Nadzieja matka mądrych”, ze słyszenia tylko znanego mi autora, Henryka Skolimowskiego. Zaciekał mnie temat zbieżny z moimi dotychczasowymi zainteresowaniami.

Pewnego dnia zadzwonił do mnie promotor mojej pracy magisterskiej, z informacją, że w innej uczelni jest organizowany konkurs na stanowisko asystenta w nowej katedrze, którą ma kierować profesor Henryk Skolimowski. Spojrzałem na okładkę czytanej właśnie książki i – choć nie było tego w moich życiowych planach – uznałem, że takie zbiegi okoliczności nie zdarzają się bez powodu. I tak, po wygraniu konkursu, zostałem asystentem w pierwszej na świecie Katedrze Filozofii Ekologicznej.

Myśliciel - praca w marmurze Henryka Skolimowskiego

Katedra powstała na Wydziale Organizacji i Zarządzania w Politechnice Łódzkiej w 1991 roku, a jej uroczysta inauguracja miała miejsce 13 marca 1992 roku. Wykład inauguracyjny wygłosił nie byle kto, bo profesor Alexander King, wieloletni Przewodniczący Klubu Rzymskiego, a następnie także sam kierownik Katedry, czyli profesor Skolimowski.

Jednym z celów działalności Katedry była humanizacja treści kształcenia inżynierów, aby uwrażliwić studentów na kontekst ekologiczny ich przyszłej pracy. Tworzenie świadomości ekologicznej nie tylko na uczelni, ale w całym społeczeństwie, było wówczas i jest nadal rzeczą ogromnej wagi. Mieliśmy stać się ośrodkiem inspirującym badania nad szeroko rozumianą problematyką środowiskową, nad świadomością ekologiczną i nad etyką ekologiczną, i poniekąd tak też się wówczas stało. W celu podjęcia współpracy zwracały się do nas jednostki i instytucje z całego kraju.

Katedra koordynowała nawet powstanie serii filmów poświęconych kwestiom ekologicznym.

Po kilku latach przestała jednak funkcjonować i myślę, że ramy akademickie były zbyt ciasne dla wizji i zamierzeń profesora. Jak sam powiedział podczas wspomnianej inauguracji, odnosząc się do kasandrycznej wizji prezentowanej w raportach Klubu Rzymskiego, filozofia ekologiczna jest filozofią dobrej nowiny i filozofią nadziei. I krzewienie tej nadziei było zapewne nadrzędnym celem profesora Skolimowskiego.

Przed swoją filozofią profesor postawił dokładnie te problemy i wyzwania, które stały wówczas i nadal stoją przed światem. Myśl eko-filozoficzną profesor próbował zaprząć do - używając jego określeń - wniesienia spójności i godności w życie ludzkie, a także do zapewnienia integralności i ciągłości życia na Ziemi. Kwestionowanie materialistycznego modelu świata w świecie rządzonym jego regułami nie jest proste, więc napotykał się także na opór reprezentantów tradycyjnego sposobu myślenia. Wywoływało to interesujący ferment i wiele dyskusji. Tym bardziej, że propozycja Skolimowskiego nie jest prosta. Wymaga zmiany sposobu myślenia, stylu życia, szacunku do wszystkich istot żywych, a także społecznego i politycznego zaangażowania.

Przedstawiony przez profesora model świata jako sanktuarium wyznacza nam nowe role do spełnienia i wymaga ogromnej odpowiedzialności, w tym za przyszłość naszej Planety. Do dzisiaj ludzkość nie odpowiedziała pozytywnie na stojące przed nią wyzwania, co tym bardziej powoduje, że myśl profesora nadal jest częścią debaty o naszej przyszłości. Choć bywa, że w potoku bieżących spraw i tymczasowych kryzysów umyka nam szerszy kontekst refleksji o naszej obecności w kosmosie.

Janusz Reichel

Janusz Reichel - jest obecnie adiunktem w Katedrze Zarządzania Miastem i Regionem na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego, gdzie zajmuje się społecznymi i środowiskowymi aspektami zarządzania w różnych sektorach w tym problematyką rozwoju zrównoważonego, odpowiedzialności organizacji i społeczeństwem obywatelskim. Jest także ekspertem a ponadto ewaluatorem w wielu procedurach konkursowych w Polsce i zagranicą. Na początku swojej pracy na uczelni był asystentem w pierwszej na świecie Katedrze Filozofii Ekologicznej na Wydziale Organizacji i Zarządzania Politechniki Łódzkiej.